

Vos Simon de - (†1676); flámsky barokový maliar žánrových námetov, historických obrazov a kabinetov (pozri *kabinet kuriozít*, *malované galérie*); študoval od 1615 do 1620 u Cornelisa de Vos (†1676), s ktorým nebol príbuzný; v roku 1620 sa stal členom antverpského *cechu sv. Lukáša*; je možné, že potom cestoval do Ríma, ako ukazujú jeho rané diela, vykazujúce podobnosť so skupinou holandských a flámskych maliarov pôsobiacich v Ríme a známych ako *Bamboccianti*; počas r. 1620 pozorovať v jeho diele vplyv *carravagionistov*; pozri *antverpskí maliari cechu sv. Lukáša*, *flámski maliari barokoví*, *flámski maliari žánroví*

http://en.wikipedia.org/wiki/Simon_de_Vos

https://www.google.sk/search?q=Simon+de+Vos&espv=2&biw=1846&bih=995&tbm=isch&imgil=HfOjZXDWOJb31M%253A%253BYB2Uo4CYS8Q-4M%253Bhttp%25253A%25252F%25252Fwww.friendsofart.net%25252Fen%25252Fart%25252Fsimon-de-vos%25252Fallegorical-scene&source=iu&pf=m&fir=HfOjZXDWOJb31M%253A%252CYB2Uo4CYS8Q-4M%252C_&usg=__LF0hSIT7ykMPioMKFRNgpVsFaCM%3D&ved=0CCgQyjc&ei=LcLTVODKM8GsUbyngeAN#imgdii=_&imgrc=HfOjZXDWOJb31M%253A%3BYB2Uo4CYS8Q-4M%3Bhttp%253A%252F%252Fwww.friendsofart.net%252Fstatic%252Fimages%252Fart1%252Fsimon-de-vos-allegorical-scene.jpg%3Bhttp%253A%252F%252Fwww.friendsofart.net%252Fen%252Fart%252Fsimon-de-vos%252Fallegorical-scene%3B1047%3B800

<http://www.armchairgeneral.com/forums/showthread.php?t=96465&page=26>
<http://kolybanov.livejournal.com/9225648.html>

S. de Vos: Bitka pri Wimpfen (1622)

S. de Vos: U veštice (merry company, 1639)

S. de Vos: Veselá spoločnosť (merry company, 1631)

S. de Vos: Izraeliti po prekročení Červeného mora (1641)

S. Vos: Kristus na kríži (17.st.)

S. Vos: Mučeníctvo sv. Filipa (1645-1648)

S. de Vos: Minerva a Merkúr chránia Maľbu pred Neznalosťou a Ohováraním (1620-1676)

S. Vos: Návrat strateného syna (1641)

S. Vos: Kúzelníci v hostinci (merry company, 1641)

S. Vos: Veselá spoločnosť (merry company, 17.st.)

S. Vos: Čin Marcusa Curtiusa (17.st.)

S. Vos: Sv. Peter (17.s.)

S. Vos: Kajúcna Mária Magdaléna (17.s.)

S. Vos: Vel'kodušnosť Scipiona Africana (17.s.)

S. Vos: Stretnutie Ezaua a Jákoba (17.s.)

S. Vos: Abígail prináša dary Dávidovi (17.s.)

S. Vos: Smrt' Decia Musa (17.s.)

S. Vos: Skutky milosrdenstva (1.pol. 17.s.)

S. Vos: Vojaci v stodole (1.pol. 17.s.)

S. Vos: Vzkriesenie Lazára (1.pol. 17.s.)

S. Vos: Svadba v Káne (1.pol. 17.s.)

vosk - látky prevažne tuhé, pri zohrievaní plastické, väčšinou amorfné (pri teplote nad 48°C), rôzneho chemického zloženia, ale podobných fyzikálnych vlastností; rozdeľujú sa na vosky prirodzené a syntetické; ochladením roztavených voskov vznikajú pasty schopné po nanosení v tenkej vrstve a vyleštení vytvárať hladké a viac menej lesklé povrchy; experimentálna archeológia i znalosti o dobovej metalurgii ukazujú, že vosk bol od najstarších čias využívaný pri výrobe foriem na odlievanie kovových predmetov; i dnes je používanou technológiou „na stratený vosk“;

Starovek [úprava | editovať zdroj]

V starovekom Egypte našiel vosk uplatnenie v maľbe (enkaustika), pri povrchovej úprave dreva, hľadanie kameňa a v kozmetike.

Avicenna poznal včelí vosk a delil ho na svetlý (vlastný vosk) a čierny (propolis).

V antickom Ríme bol vosk používaný aj ako platidlo.

Experimentálni archeológovia i znalosti o dobovej metalurgii ukazujú, že vosk bol od najstarších dob využívaný pri výrobe foriem na odlievání kovových predmetů i dnes používanou technológiou „na ztracený vosk“.

Starověk[editovat | editovat zdroj]

Ve starověkém Egyptě našel vosk uplatnění v malbě (enkaustika), při povrchové úpravě dřeva, hlazení kamene a v kosmetice.

Avicenna znal včelí vosk a dělil jej na světlý (vlastní vosk) a černý (propolis).

V antickém Římě byl vosk používán i jako platidlo.

pozri *voskové techniky, odlievanie vosku, zlátenie polimentové, panoptikum; fermež; bozzetto*

<https://en.wikipedia.org/wiki/Wax>

vosk panenský - panenský vosk

vosk púnsky - púnsky vosk

vosk stratený - stratený vosk

vosk včelí - včelí vosk

vosk zemný - zemný vosk

vosková batika - na princípe voskovej rezervy; nefarbené časti kryté voskom nanášaným medenou kanvičkou (cating); vosková rezerva odstraňovaná v horúcom kúpeli; pozri *voskové techniky*

<https://en.wikipedia.org/wiki/Batik>

https://www.google.sk/search?q=wax+batik&espy=2&biw=1856&bih=995&tbm=isch&tbo=u&source=univ&sa=X&ved=0ahUKEwiG8I_7_JbOAhXDwBQKHcDWBdUQsAQIGQ&dpr=1#tbn=isch&tbs=rimg%3ACQJKz5ZcgksEIjgeUX7kIpZRAeKjIDTwwVHGRUKCgopSf735qXUO4hz5Lmn0YziUWK6CA1vUxr9UdwHUuBejPyoDPyoSCR5RfuQillEBER_1_1fC_1ck_1OVKhIJ4qOUNPDBUcYRxBqNsPo9OuUqEglFQoKCiIJ_1vRFhAFey6uYyUSoSCfmpdQ7iHPkuESiRiQV9RifVKhIJafRjOJRYroIRp5e80iQI9kIqEgkDW9TGv1R3ARGa37SNpsrbSSoSCdS4F6M_1KgM_1EQfCl3HqiBY&q=wax%20batik&imgc=D8wk_EDHXGY2kM%3A (nástroje)

Technika voskovej batiky pomocou kadičky

Technika voskovej batiky pomocou pečiatky

vosková tempera - *tempera vosková*

voskové pojidlo - *pojidlo voskové*

voskové tabuľky - pozri *diptychon*

voskové techniky - pozri *enkaustika (cestra, ganosis, cera colla, horúca špachtľa), enkaustika voskotemperová/tempera vosková; stucco lustro, ceroplastika, batika vosková*

Vosterman Lucas - (†1675); holandský barokový rytec; pracoval s umelcami ako bol *P. P. Rubens* a *A. van Dyck*; ako aj pre *patrónov* *Thomasa Howarda*, grófa z *Arundelu* a *Karola I. Anglického*

http://en.wikipedia.org/wiki/Lucas_Vorsterman

https://www.google.sk/webhp?sourceid=chrome-instant&ion=1&ie=UTF-8#gs_rn=17&gs_ri=psy-ab&cp=15&gs_id=10&xhr=t&q=lucas+vorsterman&es_nrs=true&pf=p&scient=psy-ab&oq=Lucas+Vosterman&gs_l=&pbx=1&bav=on.2.or.r_qf.&bvm=bv.48340889,d.Yms&fp=e5047bab524f58dd&ion=1&biw=1858&bih=995

Vorstermans Johannes - (†1699/1719); tiež *John John Vosterman* alebo holandský krajinár; podľa *Houbraken* bol synom *Otta Vorstermana*, ktorý bol pravdepodobne v príbuzenskom vzťahu s *Lucasom Vorstermanom*; *Johannes Vorstermans* bol považovaný za nadradeného všetkým svojim súčasníkmi; vytvoril diela pre *Karola II. Škótskeho*; história ho hodnotí ako samolúbeho človeka, ktorý si vydržoval množstvo služobníctva, až prišiel do dlžôb, ktorí splácal svojimi najlepšimi prácami; napokon opustil Anglicko a vo veľkých finančných ťažkostiach sprevádzal markíza de *Béthune* do *Francúzska*; keď *Vorstermans* sa vrátil do *Anglicka*, pôsobil na dvore *Karola II.*; opäť sa dostal do dlžôb a bol uväznený; keď ho obdivovatelia jeho talentu pomohli oslobodiť, pokračoval v práci, ale žiadal extravagantne vysoké ceny za svoje obrazy; za vlády *Jamesa II* sa dostal s veľvyslancom *Sir William Soamesom* do *Konštantínopole*, aby kreslil orientálnu krajinu; keď veľvyslanec počas cesty zomrel, *Vorstermans* zrejme odišiel do *Poľska*, kde aj zomrel; pozri *holandskí krajinári, flámski maliari barokoví*

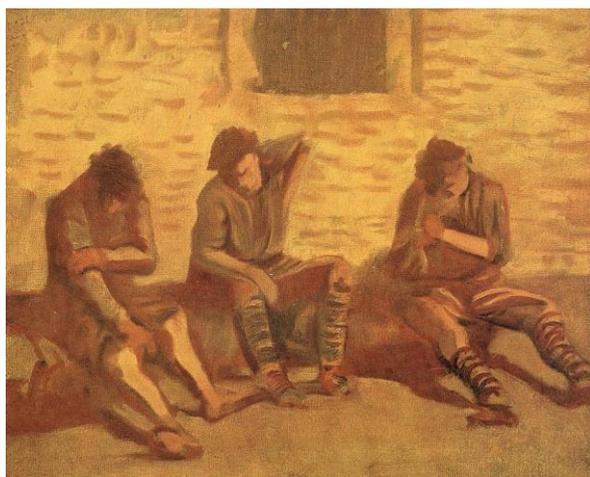
https://en.wikipedia.org/wiki/Johannes_Vorstermans

https://www.google.sk/search?q=Johannes+Vorstermans&espv=2&biw=1844&bih=995&site=webhp&tbo=isch&tbo=u&source=univ&sa=X&ved=0ahUKEwjWt6nJ-4_LAhXGzxQKHcTBB-8QsAQIKA

J. Vorsterman: Pohľad na Windsorský hrad od Temže (17.st.)

voš - v súvislosti s heslom *Aittravas*: litovský démon Aitvaras je nositeľom *zrna, mlieka a peňazí*; je ale tiež zradným *zlodejom*, okráda tých, ktorých nemá rád, a ich veci dáva iným, a to predovšetkým tým, ktorí ho rešpektujú; ak sa nahnevá, zničí všetky *poklady*, spáli dom, prinesie vši alebo spôsobí vyrážku, ktorej sa nedá zbaviť; pozri *zvierá*

L. Medňanský: Vojaci chytajú vši (1915)

Neznámy nemecký vojak: Ruská matka vyberá vší svojmu dieťaťu (okolo 1942-1944)

Votan - Odin/Wotan/Wuotan/Wodan

votívna doska - najčastejšie v podobe votívneho obrazu; doska, ktorá je na základe sľubu (*ex voto*) alebo ako poďakovanie za vyslyšajú modlitbu zavesená na pútnickom mieste alebo inde, kde k danej udalosti došlo; doplnená textom, často s vyobrazením *svätca* alebo udalosti; votívne dary vo všeobecnosti sú predmety, ktoré súvisia s určitou konkrétnou zameranou modlitbou alebo jej vyslyšaním, napr. barly, modely lodí, plastiky končatín apod.

votívna kaplnka - kaplnka votívna

votívne diela - umelecké diela zasľúbené bohu prostredníctvom cirkvi

votívny - venovaný pamiatke *mŕtveho*

-venovaný (zvyčajne na základe sľubu - *vóta*), ako prostriedok vďaky, predovšetkým náboženského rázu, snahy dovolať sa pomoci zo strany božských síl

pozri *donátor* (Hall); *thesauros*, *Panna Mária Guadaluopská*; porovnaj *devocionálie*

F. Koenig: Velké votum (1963-1964, Luis Street v Mníchove)

votívny dar Rhombosov - *archaická* grécka mramorová socha fúzatého muža s teliatkom na bedrách (560 pr.Kr.); známa aj ako *Moschoforos*; veľkosť 1,65 m; nájdená v *Aténach* v roku 1864; pravdepodobne práca Phaidimos; meno tohto mladého muža je Rhombos (podľa nápisu pravdepodobne votum od Rhombosa); nesie zviera, aby ho obetoval *Pallas Athene*; v súčasnosti je v Acropolis Museu v Aténach; niektoré časti chýbajú (brada, ruky, časti nohy); teľa má stopy modrej počiatkovej farby; oči a ostatné diely sú mierne asymetrické

votum - sľub

Vouet Simone - (†1649); francúzsky barokový maliar a návrhár, ktorý pomáhal zaviesť taliansky barokový štýl do Francúzska

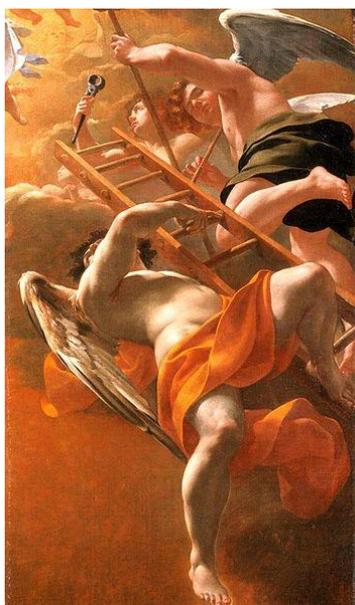

S. Vouet: Judita s mŕtvym Holofernesom
S. Vouet: Apollo a Múzy (1640)

S. Vouet: Apollo a Múzy (1640)

S. Vouet: Anjeli s nástrojmi utrpenia (1625)

Vourukhasa - iránskej legende o vtákovi sa Vourukhasa nazýva svetové more, uprostred ktorého stojí vták *Simurgh*, funkciou nie nepodobný mýtickému *Fénixovi*

voz - pozri *karosa, trojka, koč, breik, faetón, brička, karosa, drožka, dostavník, karoséria*

<http://gigeoju.eklablog.com/les-embarras-de-paris-a107827220?noajax&mobile=1>

J. Brueghel st.: Krajina s vozmi (1603)

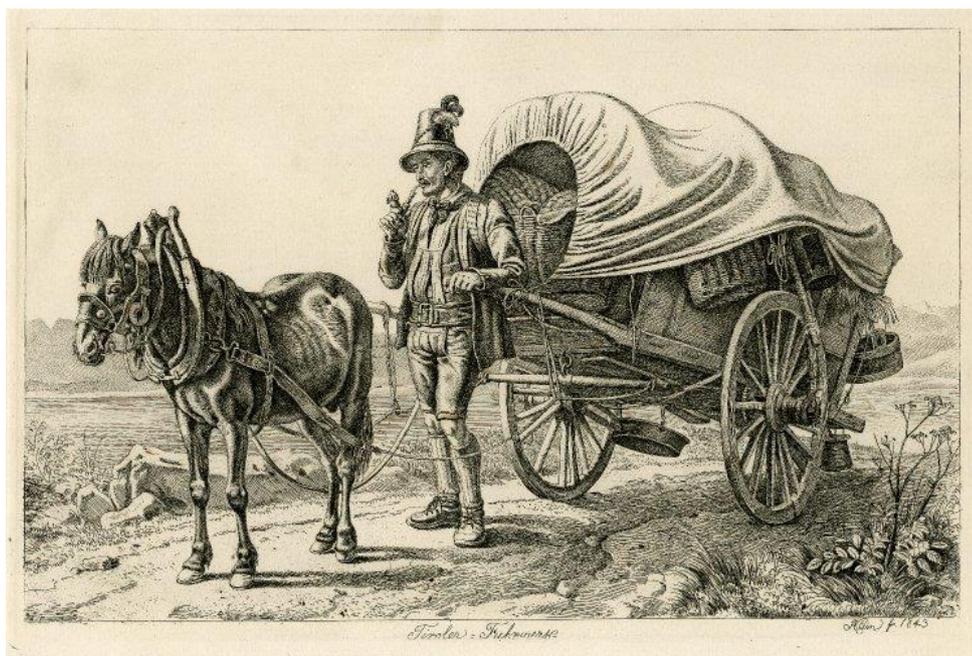
A. P. van de Venne: Letná krajina s kónským povozom (1625)

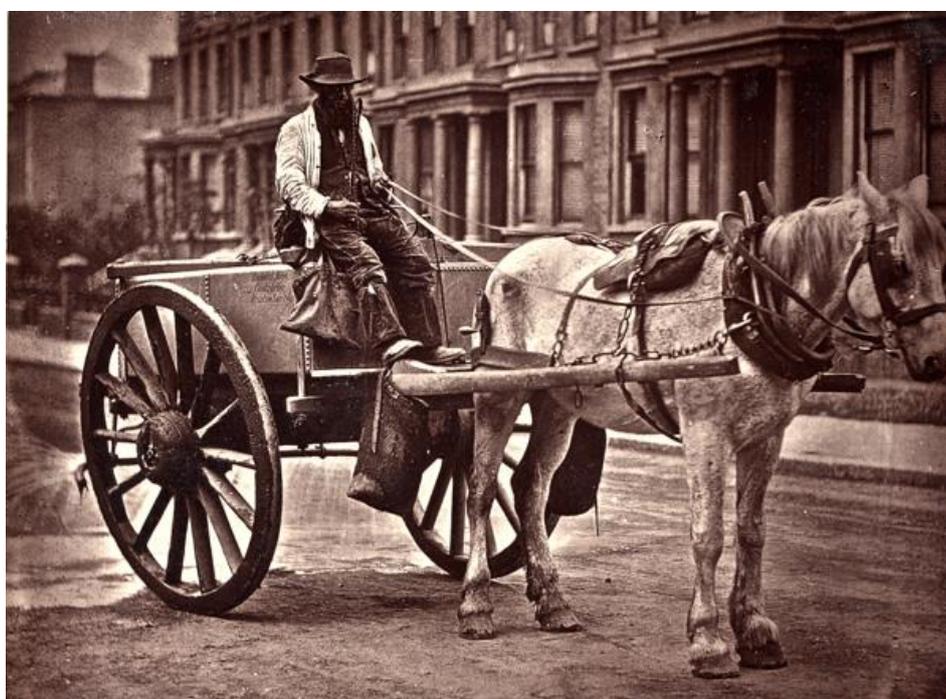
J. A. Klein: Rakúski roľníci s koňom a košom s Viedňou v diaľke (štúdia, 1816-1818)

J. A. Klein: Maďarský povoz (1812)

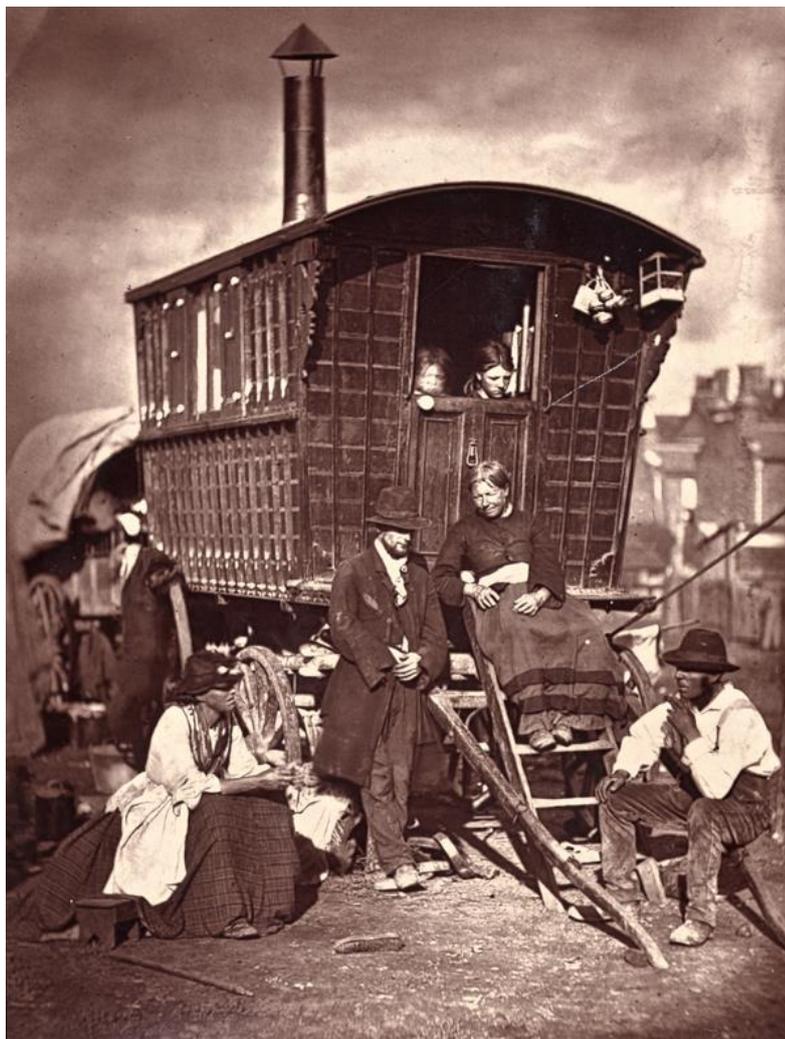
J. A. Klein: Tirolský voz (1849)

J. Thomson: Postrekovanie ulice vodou z water cartu (woodburytypia z cyklu Pouličný život v Londýne, 1877)

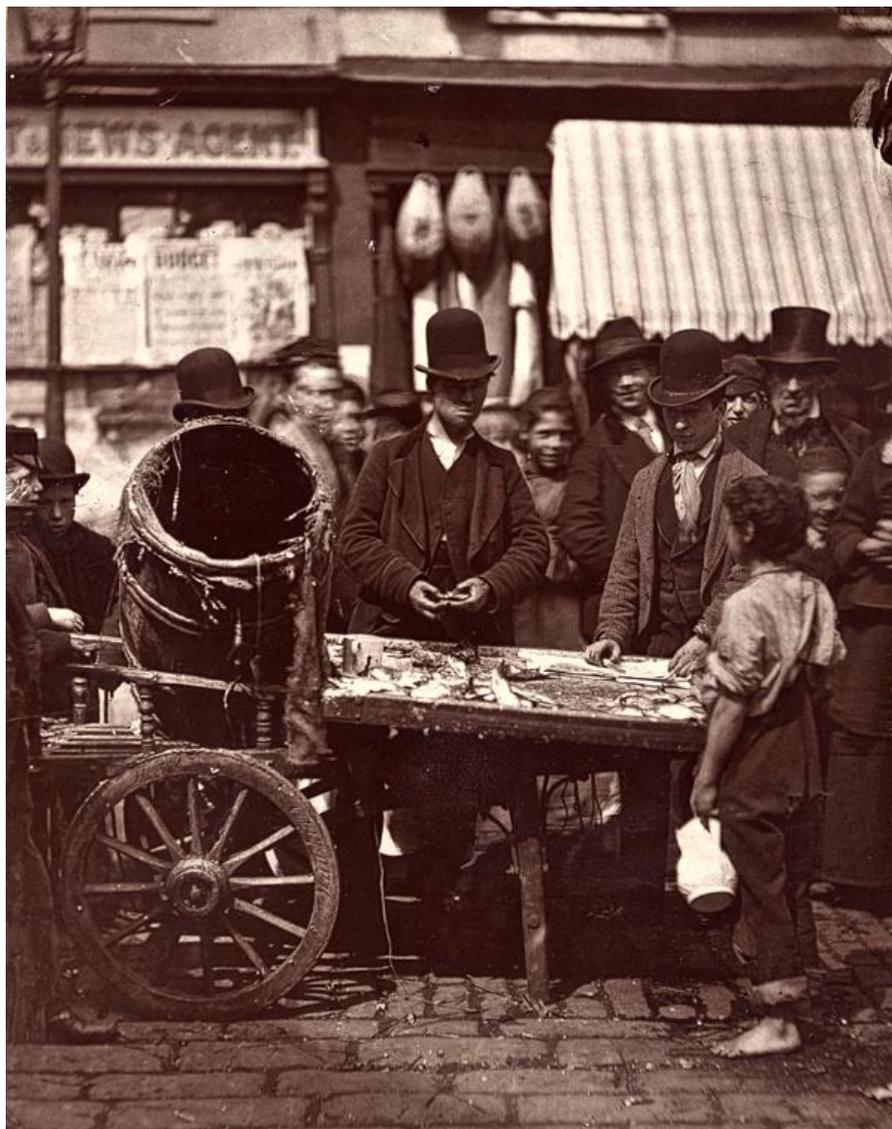
J. Thomson: Verejné dezinfikovanie (woodburytypia z cyklu Pouličný život v Londýne, 1877)

J. Thomson: William Hampton. Londýnski nomádi (woodburytypia z cyklu Pouličný život v Londýne, 1877)

J. Thomson: „Lietajúci smetiari“ (woodburytypia z cyklu Pouličný život v Londýne, 1877)

J. Thomson: Lacné ryby zo St Giles! (woodburytypia z cyklu Pouličný život v Londýne, 1877)

J. Thomson: Jahody! Všetky zrelé! (woodburytypia z cyklu Pouličný život v Londýne, 1877)

J. Thomson: „Liatinový Billy“ (woodburytypia z cyklu Pouličný život v Londýne, 1877)

voz dvojkolesový - pozri *biga, triga, kvadriga; tonga; rikša*

voz furmanský - *furmanský voz*

voz horiaci - *ohnivý voz*

voz nebeský - pozri *ratha*

voz ohnivý - *ohnivý voz*

voz pretekársky - pozri *preteky vozov*

<http://stasiotika.blogspot.sk/1997/02/el-caballo-en-la-grecia-arcaica-v.html>

voz rímsky - pozri *rímsky pretekársky voz*

voz slnečný - *slnečný voz*

voz praveký - *praveký voz*

vozataj z Delf - objavený r. 1896 francúzskymi archeológmi; prvá nájdená bronzová socha v *Delfách*; je vysoká až 180cm, čiže sa jedná o životnú, ba skôr vzhľadom k nižšej výške ľudí tej doby, o nadživotnú veľkosť; vozataj je z bronzu, obsahuje aj medené časti; oči má z bieleho *smaltu* a v zreniciach *ónyx*; zachovala sa celá postava; dnes je spojená, no vykopaná rozlomená v páse; chýba iba ľavá ruka; okrem sochy postavy sa pri nej našli aj uzda, úlomky ojí a zadné nohy koňa; staroveký nápis na podstavci sochy informuje, že ju daroval istý Poluzalos zo Syrakúz; toto meno sa stalo kľúčom ku objasneniu pôvodu sochy; Polyzalos mal slávneho brata, syrakúzskeho tyrana Gelóna; bývalý veliteľ jazdectva sa v roku 491 pr.Kr. vyhlásil za samovládcu; býval slávnym dostihovým jazdcom a dokonca v roku 488 pr.Kr. zvíťazil na *olympijských hrách*; keď o 10 rokov neskôr zomrel, jeho brat dal odlieť sochu z bronzu na jeho počesť a poslal ju ako dar do Delf; vytvoril ju sochár Sotades z Thespiei, dôležitého mesta v južnej Boiótii, ktorého zvyšky vidno dodnes pri dedine Erimokastro; jemné črty vozataja kladú otázku, či sa skutočne jedná o sochu tyrana a veľkého vládcu, alebo skôr ide iba o pohoniča a za ním stála ešte ďalšia socha, ktorá sa s ním viezla

vozataj z Delf

vôl - spolu s *oslom* v staroveku opovrhované zviera (vôl ako skrotený býk bol darom *Prométhea* ľudstvu); vôl sa objavuje v kresťanstve v motíve *narodenia Pána*; v alegóriách ako *Patientia* - Trpezlivosť; vôl je atribútom *Tomáša Akvinského*; v *apokalyptických bytostiach* predstavuje evanjelistu *Lukáša*; umení pozri *volská krv*, *volská žľ*, *volské oko*, *volské okno*; *jednorožec* (www); *bustrofedon* (Heriban); *atribúty*, *symboly*, *alegórie a prirovnania*; *zvíera*; *hovädzi dobytok v umení*

Hall: vôl alebo býk, ktorý symbolizuje *Lukáša*, je obetné zviera a obeťou kňaza *Zachariáša*; tou sa začína *Lukášovo evanjelium*; preto podľa stredovekých komentátorov je Lukáš symbolizovaný týmto zvieraťom

-vôl bol obetným zvieraťom Židov, lebo obeť *býka* im zákon zakazoval

-v súvislosti s heslom *Jezuliatko*: Jezuliatko v motíve *Narodenie Pána* s postavami, okrem iných aj zvieracími (na raných reliéfoch sarkofágoch v *Ríme* a *Milánu* sa *osol* a vôl objavujú priamo ako *atribúty* Jezuliatka, čo má zrejme hlbší cieľ, ako vyvolať atmosféru chlieva: vôl pozná svojho hospodára a osol jasle svojho pána; *Izaiáš 1,3*); *Izidor Sevillský* ide vidí vo volovi symbol židovského národa a oslovi *pohanstva*

Mnich Pantaleone: September (mesačný obraz a zverokruhové znamenie Váhy, dlážková mozaika katedrály v Otranto, Taliansko, 1163 - 1165)

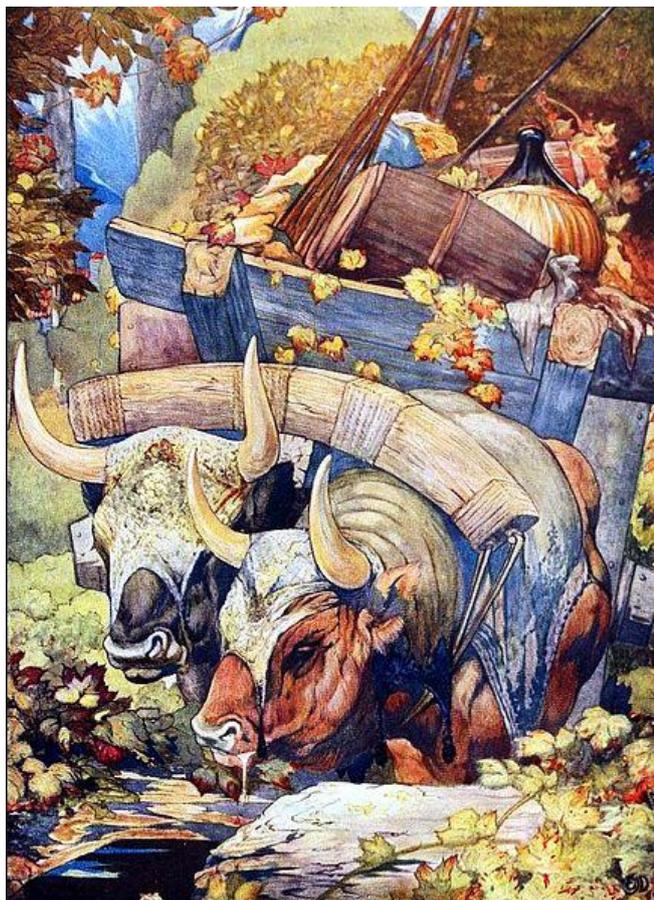
J. de Backer: Narodenie (pol. 16.st.)

H. Brosamer: Hostina v dome bohatého farizeja (drevoryt, 1520-1554)

G. Salmon: Chytenie Geryonových volov v Erythii (drevoryt, 1528)

E. J. Detmold: Voly s nákladom (19.-20.st.)

V. Rutkay-Nedecký: Jeseň
M. Benka: Miloňovice – Jeseň (1917)

vôľa Božia - pozri *korunovačný rituál*
vôňa - pozri *flakón*
vpich brázdový - *brázdový vpich*
vpravo - pozri *pravý/doprava*